

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea” sunt:

„Agricola”, (Ecia), „Agricola”, (Hunedoara), „Agricola”, (Lugoj), „Agricola”, (Sebeșul-săses), „Albina”, „Ardeleana”, „Arieșana”, „Arina”, „Armonia”, „Astra”, „Auraria”, „Aurora”, (Baia-mare), „Averigeană”, „Bănișana”, „Banca Poporală” (Caransebeș), „Banca Poporală”, (Dej), „Banca Poporală”. (Arpașul-inf), „Beregsana”, „Berzoria”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Buciumana”, „Cassa de împrumut ca însoțire”. (Bicaz), „Cassa de păstr.”, (Mercurea), „Cassa de păstr.” (reuniune), (Săliște), „Câmpiana”, „Cârțișoreană”, „Ciacovana”, „Chiorana”, „Chiseteiana”, „Codreana”, „Comuna”, „Concordia”, (T-Uzdin), „Cordiana”, „Coroana”, (Bistrița), „Coroana”, (Timișoara), „Corvineana”, „Creditul”, „Crișana”, „Cugiereana”, „Detunata”, „Doina”, „Drăganul”, „Dundăreana”, „Economia”, (Cohalm), „Economul”, „Făgețana”, „Fortuna”, „Frăția”, „Frățietatea”, „Furnica”, „Geojeana”, „Gloria”, „Grănișterul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Insoțire de credit”, (Veștem), „Inst. de credit”, (Mehadia), „Inst. de credit”, (Gavosdia), „Isvorul”. (Sângeorgiu), „Isvorul” (Sebeșul-inf), „Iulia”, „Jiana”, „Lăpușana”, „Ligediana”, „Lipovana”, „Luceafărul”, „Mărgineana”, „Mercur”, „Mielul”, „Minerva”, „Munteana”, (Cornăreva), „Murășiana”, „Murășianul”, „Nădlăcana”, „Negoiul”, „Nera”, „Noiana”, „Olteana”, „Oraviceana”, „Orientul”, „Panciovana”, „Piatra”, „Plugarul”, (Cacova), „Plugarul”, (Săcădate), „Poporul”, (Lugoj), „Poporul”, (Săliște), „Porumbăceana”, „Progresul”, „Racoana”, „Reun. de împr. și păstrare”, (Ilova-mare), „Riureana”, „Săcana”, „Sătămăreana”, „Sebeșana”, (Caransebeș), „Sebeșana”, (Sebeșul-săses), „Selăgeana”, „Sentinela”, „Șercășiana”, „Silvania”, „Somușana”, „Someșana”, „Speranța”, (Hosman), „Steaua”, „Târnăveana”, „Țibleşana”, „Timișana”, „Ulpiana”, „Unirea”, „Vatra”, „Victoria”, „Viitorul”, „Voileana”, „Vlădeasa”, „Vulturul”, (Sânmartin), „Vulturul”, (Tășnad), „Zărăndeană”, „Zlăgneașana”.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 ateri.

Călătorii de studii.

O frază moartă sau aproape moartă încă la noi până în ziua de astăzi! Ajungem fără voie să ne întrebăm, că oare din convingerea, că nu ne pot fi de folos asemenea călătorii, din lipsă de mijloace materiale, sau în fine din lipsă de interes și de pricepere pentru ce ne este de folos la cultivarea și progresul nostru moral și material, dăm așa de puțină importanță acestei chestiuni. Alte popoare mai înaintate, ca noi, nu pregetă a cultiva cu toate ocaziunile date acest însemnat și în sine destul de ușor mijloc de cultivare și progres pe când noi — mai ales noi Românii din Transilvania și Ungaria — nu vrem să știm de așa ceva. În România de altfel încă se face aceea, ce se face în această privință — destul de puțin și acolo — mai mult la inițiativa și pe spesele statului. Aici la noi între împrejurările politice extraordinar de vitrege pentru poporul nostru nu putem aștepta — durere — nimic dela stat, ci suntem avizați — precum știm cu toții — numai la puterile noastre proprii și în această privință ca și în altele.

Este deci natural respective ar fi natural, ca noi înși-ne — cei cari putem bine înțeles — să ne ocupăm, să inițiam și să sprijinim călătoriile de studii, acolo și atunci unde și când ni-se dă ocaziune. Că ne sunt de lipsă și de-o netăgăduită valoare astfel de călătorii, aceasta ne-o

dovedesc în de-ajuns cazurile concrete, pe cari le vedem și cetim la alte neamuri mai culte și mai bine situate decât noi. Aproape zilnic ni se dă ocazie să cetim prin ziarele mondiale despre cutare sau cutare întrunire (congres) științifică, culturală, economică etc., ținută în cutare centru din Apusul înaintat. De-asemena cetim destul de des, cum oameni cu cunoștințe teoretice speciale în vre-o direcție oarecare, întreprind anumite excursiuni mai mari sau mai mici în scopul completării și lărgirii cercului lor de cunoștințe teoretice prin *studii practice*. Rezultatele acestor excursiuni sau călătorii de studii la acele popoare culte, cari le practică, sunt evidente prin însuși gradul de cultură și de bunăstare, la care au ajuns respectivele popoare. Așadară importanța călătoriilor de studii și foloasele ce le-am putea trage și noi din ele, nu se mai poate discuta.

„N'avem mijloace” — se va zice. Și aceasta până la un punct e drept. Avem relativ destule fonduri și fundațiuni, avere națională, din cari se dau stipendii și ajutoare pentru studenți de școale secundare și de universitate, dar ne lipsesc — cred că chiar cu desăvârșire — acele fonduri, a căror menire să fie exclusiv ajutorarea aceloră dintre noi, cari, înzestrați cu talente mai deosebite și cu ambiții curate a se cultiva și a ajunge mai apoi adevărați îndrumători ai poporului nostru în vre-o direcție oarecare, să-și poată ajunge ținta prin *studii practice* în străinătate. Nu vorbim aici despre

ceceace s'ar putea face astfel — adică dacă ar exista și la noi fonduri cu asemenea destinațiune — pe terenul științelor și al artelor, deși e incontestabil că în cazul acela poporul nostru — așa oropsit, cum a fost totdeauna — s'ar achită și aici mult mai bine de tributul său față cu progresul universal. Exemplu proaspăt și strălucit ne dă inginerul Vlaicu, compatriotul nostru, care prin invenția aparatului său de sburat a dat dovadă de un talent tehnic extraordinar, care îl pune alături de aviatorii moderni cei mai sărbătoriți.

Dar ne vom mărgini numai la chestiunile economice. Nici pentru promovarea prin călătorii de studii a acestora n'avem fonduri, dar aici totuș ne putem mai ușor ajuta și anume iată cum:

Acele cercuri și instituțiuni economice ale noastre cari sunt conștii de ele și doresc sincer să prospereze și să fie trainice, să-și impună de sine acele relativ mici jertfe materiale, cari ar fi împreunate cu exmiterea și susținerea în străinătate pe un timp oarecare a unora sau altora din membrii lor în scopul studierii temeinice — fie chiar de ani de zile — a instituțiilor economice similare de acolo și preste tot a cutăror sau cutăror chestiuni economice.

Așa înțelegem noi călătoriile de studii, aplicate sau mai corect zis aplicabile la *relațiunile economice* de azi la poporul nostru românesc. Noi avem lipsă de asemenea studii mai mult decât alte popoare, pentru că noi mai avem încă mult de învățat, până ne vom forma toate acele clase de muncitori și de producători, pe cari alții le au. Trebuie să ne creștem neguțători, industriași și chiar și economi de pământ și de vite, căci nici chiar pe aceștia nu-i avem așa, cum ar trebui. Spre scopul acesta școala străinătății provăzută cu toate armele de câștig și de producțiune ne poate fi și ne este foarte trebuitoare. Să o urmărim deci.

Am afirmat mai sus, că pentru cercurile și întreprinderile economice, lucrul acesta nu prezintă atâtea greutăți în ce privește partea materială adică a mijloacelor bănești și iată de ce: Prin călătorii de studii acele întreprinderi economice sau particularii, cari jertfesc pentru ele, jertfele aduse nu sunt cu adevărat jertfe, ci sunt ca și niște *investiții prețioase*, menite să-și aducă cât mai curând venitul lor aproape totdeauna sigur și *stabil*. O întreprindere comercială care jertfește pentru perfecționarea conducătorilor săi în ale comerțului prin trimiterea și întreținerea acestora în străinătate, prin centrele

comerciale cu renume, are drept să aștepte — și rar se va înșelă în așteptările sale — consolidarea și ridicarea sa proprie prin conducătorii săi mai pricepuți. Are deci motiv și are chiar datorința să jertfească în interesul propriu. Și să și jertfească sau mai bine zis să *investească* în felul acesta fiecare dintre întreprinderile noastre economice — *fiecare după puterile sale* — în felul potrivit împrejurărilor.

Atragem în special atențiunea băncilor noastre asupra acestei importante chestiuni și așteptăm să le vedem făcând începutul în privința aceasta. Până la întruparea ideii în fapte, primim cu plăcere și numai eventuala discuție în jurul ei, pentru lămurire, deși nu ne-ar supăra de loc preferirea *faptelor* față de *vorbe*.*)

Mișcarea cooperativă la Românii din Ungaria.

Sub titlul de mai sus a prezentat redactorul revistei noastre dl Constantin Popp, la al VIII-lea congres cooperativ internațional, ținut anul acesta în zilele dela 5—7 Septembrie n. în Hamburg, unele date informative despre dezvoltarea și starea de acum a cooperăției la noi. Comunicările dlui C. Popp — făcute în limba germană — sunt cuprinse într'o broșurică prezentabilă, din cari mai multe exemplare se vor împărți pe la membrii congresului amintit. Precum se știe, însoțirile economice la noi și peste tot mișcarea cooperativă la Românii din Transilvania și Ungaria este așa de tineră încă, încât până acum de abia este ceva de vorbit despre ea. De aceea și informațiile referitoare la însoțiri n'au putut fi decât foarte restrânse și împreunate cu nădejdea, că numai de aici înainte așteptăm încetățenirea pe toată linia a acestei folositoare instituțiuni. A făcut însă foarte bine dl Popp, că folosind ocazia aceasta a prezentat câteva date și despre băncile noastre, azi singura instituțiune economică mai de samă și mai organizată la poporul nostru de aici.

Așa lapidar, cum sunt făcute aceste comunicări peste tot — dar reale — vor fi de ajuns ca străinii aceia, membrii ai congresului amintit să știe, că trăim și noi și că niuzim și noi să ajungem a ține pas cu progresul economic modern, cu toate împrejurările politice vitrege, în cari ne aflăm. Și și aceasta este deocamdată destul! Este — pe

*) Precum suntem informați „Albina“ a acordat funcționarului ei C. Popp un ajutor pentru o călătorie de studiu în străinătate pe la diverse bănci mai mari.

cât știm — primul caz acesta că noi Români acestei *fericite* (?) patrii luăm parte la un congres internațional cu caracter economic și dăm cu această ocazie modeste informații străinătății despre viața noastră economică de aici.

Iată de altfel comunicările dlui Popp în traducere pe românește din broșurica amintită :

La Românii din Ungaria, cari conform ultimului recensement al populațiunii numără 3.200.000 de suflete, mișcarea cooperativă este de dată mai nouă; abia are un trecut de 1½ decenii.

În urma relațiilor politice interne nefavorabile Românii din Transilvania și Ungaria au fost lipsiți până în anii 70 de orice organizație economică. În anul 1872 ei întemeiază primul lor institut de bani, „Albina” cu sediul în Sibiu, având un capital inițial de K 600.000, care însă azi se cifrează deja cu K 3 milioane.

Acestei fondări îi urmară în curând alte fondări noi, încât azi numărul institutelor de bani române din Ungaria se urcă deja la 200, având un capital social de K 25.000.000, rezerve în sumă de K 10.000.000, și active totale de K 180.000.000; depozitele spre fructificare administrate de ele se urcă la suma de K 95.000.000, iar profitul net realizat în ultimul an de gestiune se poate evalua la K 3.000.000.

Deși întemeiate, după exemplul „Albinei” în marea lor majoritate ca societăți pe acțiuni; totuși, după natura și afacerile lor, institutele de bani române au caracterul unor adevărate bănci populare, rolul cărora le și revine în sinul poporului român. Ele sunt în preponderanță fondări ale poporului, își au sediul în comune rurale și orașele, de unde alimentează, pe lângă condiții avantajoase trebuințele de credit ale populațiunii rurale, deșteptând și promovând în mijlocul acesteia totodată spiritul de economisire.

Din beneficiile lor anuale, băncile române din Transilvania și Ungaria sacrifică an de an sume considerabile — în anul 1909 cel puțin K 150.000 — pentru scopuri culturale-filantropice: pentru susținerea de școli populare, întregiri de salare învățătoresți, mese studențești („Albina” din Sibiu singură susține deja de ani de zile o „masă a studenților”, la care 50 de școlari săraci dela licee beneficiază de prânz gratuit), pentru burse la studenți săraci, ucenici și calfe de meserii, pentru biserici, spitaturi și diferitele reuniuni culturale etc.

În privința aceasta institutele de bani române sunt de o munificență, care este întrecută la diferitele popoare ale Ungariei numai de Sașii transilvăneni.

Mișcarea cooperativă propriu zisă, prin înființarea de însoțiri satești a început la Românii din Ungaria — abstrăgând de unele încercări neisbutite ale „Albinei” cu reuniuni de credit sistem Schulze-Delitzsch în primii ani ai existenței sale și de alte câteva însoțiri — abia în anul 1894. Dela anul acesta încep a se înființa în comunele rurale românești din comitatul

Sibiului, în urma stăruințelor și a propagandei intensive făcute de „Reuniunea română de agricultură”, cu sediul în Sibiu, primele însoțiri de credit sistem Raiffeisen, al căror număr azi se urcă în acest comitat deja la 18.

De aici mișcarea pentru înființarea de tovărășii satești s'a răspândit apoi succesiv și asupra celorlalte comitate cu populație românească: Făgăraș, Cluj, Bistrița-Năsăud, Sălajiu, Caraș-Severin etc.

Animate de rezultatele favorabile, cu cari însoțirile satești conlucră deja de ani de zile la ridicarea bunăstării materiale a țărânimii la Sașii transilvăneni, în regatul vecin al României și la Românii bucovineni, în ultimii 5 ani, cercurile conducătoare ale Românilor din Transilvania și Ungaria au început a da o atențiune potentată mișcării cooperative. Aceasta este promovată acum atât materialicește prin institutele de bani existente, cât și moralicește pe calea pressei, îndeosebi a celei de specialitate: „Revista Economică”, (Sibiu) și „Tovărășia”, (Orăștie), precum și prin prelegeri populare sistematice asupra importanței cooperativei, aranjate de „Asociațiunea pentru literatura și cultura poporului român”, cu sediul în Sibiu.

Propaganda aceasta a dat deja rezultate îmbucurătoare. Numărul însoțirilor românești de tot soiul azi este deja de 200, din cari sunt:

- 80 însoțiri satești de credit
- 50 însoțiri satești de consum
- și 5 însoțiri de producțiune și valorizare.

Restul sunt reuniuni satești pentru asigurarea vitelor, reuniuni de înmormântare și alte categorii de însoțiri.

Însoțirile românești din Transilvania și Ungaria îndeosebi cele de credit sunt în marea lor majoritate fondări independente, cari își acoper trebuințele de credit dela institutele de bani române existente; o parte: însoțirile comunale de credit, din comunele românești aparțin „Însoțirii centrale regnicolare de credit” întemeiată pe baza articolului de lege XXIII : 1898; iar însoțirile de consum stau aproape exclusiv în legătură cu centrala însoțirilor de consum „Hangya” din Budapesta.

În urma desvoltării îmbucurătoare, ce au luat diferitele soiuri de însoțiri românești, se impune tot mai mult necesitatea de a întruni aceste însoțiri, azi încă răslețe, în o centrală proprie a lor. Aceasta probabil va și urma și anume în cadrul centralei institutelor de bani române existente, întemeiată la 1907 pe bază cooperativă: „Solidaritatea” cu sediul în Sibiu, care în adunarea sa generală din acest an a luat deja privitor la înzestrarea și organizarea satelor românești pe calea însoțirilor câteva hotăriri importante.

Întemeiată aceasta centrală, cu altă ocazie sigur va fi posibil a prezenta asupra rezultatelor cu cari operează însoțirile românești de toate categoriile, și unele date mai de aproape, exprimate în cifre, a cărora compunere de astădată, fiind mișcarea încă tinără și răsleată — n'a fost posibilă.

Mișcarea în jurul însoțirilor, azi modestă va putea fi atunci condusă în mod sistematic de factorii chemați și va crește, ajungând desigur — ca și la alte popoare culte — să fie și pentru poporul românesc una dintre bazele cele mai solide ale prosperării materiale și morale ale țăranilor noștri

Spre monopolul petrolului.

II.

În timpul din urmă, industria austriacă de petrol e bântuită de crize viforoase. Aici însă adversarul nu mai e *Societatea regală olandeză*, ci *Standard Oil Co.*

Eră pe la sfârșitul anului 1908. Standard eră împăcată cu Europ. Petroleum-Union, folosindu-se de prețurile avantajoase ce putură obține în urma oricărei lipse de concurență.

Când deodată societatea *Olex*, formată de exportatorii petrolului galițian, începă să acapareze piețele Germaniei de nord. Intemeiând societăți afiliate în toate cercurile comerciale importante, întinzându-și deoseburile prin o politică foarte abilă. *Olex* isbuti să sporească importul de petrol austriac, în anul 1908, cu aproape 40% (130,000 tone) față de anul precedent.

Cum a simțit Standard, imediat și-a îndreptat atacul asupra piețelor influențate de austriaci. Mai întâi scăză prețurile, apoi începă a elimina complet pe engrosiștii, cari se proveceau cu marfă austriacă. *Olex* încercă să riposteze și ea, scoborând prețurile la fel cu Standard, lucru ce nu-i eră greu, dată fiind supraproducția din Galiția și avantajul de transport în Germania-de-nord. Exportul societății se menține la același nivel, dar nu în dauna petrolului american, ci a celui românesc și rusesc, cari și-au căutat condițiuni mai bune de desfacere în Franța și Anglia.

Încercarea laudabilă a Austriacilor trebui să înceteze, cu timpul, din lipsa mijloacelor financiare suficiente. Profitând de situația critică a industriei galițiene, Standard intrase în tratative, cari nu se mărgineau exclusiv asupra sferei comerțului din Germania, ci ținteau și la cucerirea producătorilor de țiteiu din Galiția.

Prin această înțelegere, Standard-Oil eră pe cale să obțină un punct strategic de mare valoare în politica sa de cucerire a piețelor de petrol din Europa-centrală. Dar tocmai când tratativele se terminau, iată că intervine guvernul austriac și zădărnicește planurile companiei Standard, punând la dispoziția industriașilor de petrol mijloacele financiare necesare pentru a se reorganiza din nou.

În fața acestei intervenții Standard se retrage, reluând lupta, mai departe, pe piețele germane, provocând o nouă scoborare de prețuri la Bursa din Hamburg (15 coroane suta de chilograme), măsură, care influență simțitor nu numai petrolul austriac, ci și cel românesc și rusesc.

Pe la mijlocul anului 1909, Standard câștigă victorie pe alt teren. Anume, ajunge la deplin înțeles cu Societatea regală olandeză, care stăpânește desfacerea produselor petrolifere din întreaga Azia și aproape întregul comerț de benzină din Azia și Europa. Prin tratative și acorduri și-au lămurit reciproc sferile de desfacere amândouă societățile: eliminând pe Europäische Petroleum-Union care de aci înainte se va descompune treptat.

Aceasta fiind perspectiva comerțului de petrol european, evident că guvernele statelor producătoare de petrol, nu pot privi indiferente la situația de vazalitate ce li-se prepară din partea celor două societăți străine, puternice.

Dar cugetând serios, pentru consumatori nu e mai folositor să se aprovizioneze cu petrol dela Standard, pe prețul de 16—20 coroane suta de chilograme, decât să-l cumpere dela Stat cu 30 coroane?

Moneta are revers.

Mai întâiu, nimeni nu garantează, că Standard, ori Olandeza, nu vor scumpli și ele petrolul, îndată ce se vor simți la adăpost de concurență străină, ori de intervenția guvernelor. Societatea olandeză nu o cunoaștem, dar Standard nu ține cont de scrupule morale. Raționamentele umanitare, ori filantropice, le lasă în grija celor sentimentali. Ea tănteste numai la afaceri și câștig. Prin urmare, putem spune cu siguranță că va urcă prețurile îndată ce va putea. Ei, dar în acest caz e mai bine să profite Statul, decât societatea privată străină, e mai bine să monopolizeze Statul decât compania Standard, ori ortacă-sa Olandeza.

Toate încercările, de altă natură, ce s'au făcut în decursul timpului din inițiativă particulară ori a Statului, spre a împedecă acapararea comerțului de petrol din partea societăților străine, au rămas nefolositoare. Astfel de încercări au fost:

Asociațiuni de capitaluri și cartelări de firme concurente Americanilor.

Instalațiuni de rezervoare și mijloace de transport pe mare și uscat, construite de cătră Stat.

Ușurări pentru introducerea petrolurilor neamericane: bunăoară a petrolului românesc în Germania și Franța.

Incurageri și protecții de Stat pentru capitalurile investite în industriile române și galițiene de petrol.

Preferarea acestor produse la furniturile căilor ferate, vapoarelor și altor instituțiuni.

Reducerea de tarife pe căile ferate și diferențierea de vamă pentru petrolurile neamericane.

Toate acestea s'au încercat, dar Standard-Oil a trecut peste ele, fără ca să se simtă.

Nu rămâne decât monopolul de Stat ca măsură efectivă pentru a salvă petrolul din acapararea firmelor străine.

Dar aici, o altă greutate, anevoe de înlăturat și care a împedecat și până acuma introducerea monopolului de Stat.

Vorba e, că statele excludând prin legi pe Standard-Oil, de unde își vor procură petrolul necesar consumațiunii?

Consumul țărilor europene, neproducătoare de petrol, se ridică peste 4½ milioane tone. Dar stocurile, de cari dispune Europa, abia dau cifra de 1½ milioane tone, la cari contribuie Rusia cu 500,000 tone, România cu 400,000, Galiția tot cu 400,000, iar restul fiind întregit de izvoarele proprii ale Germaniei, Italiei, Ungariei etc.

Iată deci, un neajuns de 3 milioane tone!

Să presupunem, că în afară de stocurile disponibile în Europa, statele și-ar asigură ¼ milioane dela outsideri din America, ele tot nu vor putea acoperi decât pe jumătate consumul normal.

Evident, că în condițiile actuale, fără petrolul lui Standard, monopolul nu se poate realiza, cel puțin în comun acord și simultan în principalele state consumătoare de petrol.

(—).

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 8 Septembrie 1910.

Deși a trecut o săptămână dela ultimo, piața financiară nu s'a ameliorat decât foarte puțin în London; pe celelalte piețe din contră discontul particular a mai crescut ceva. Astfel rata oficială a Băncii engleze se sperează, că va rămâne neschimbată în prima jumătate a lunii curente, pentru că sumarul ei este mai favorabil decât în anul trecut, când rata era $2\frac{1}{2}\%$.

În Berlin s'a urcat discontul particular la $3\frac{3}{4}\%$, în Paris a rămas neschimbat 3% , egal cu discontul Băncii de emisiune.

Pe piața internă Banca Austro-Ungară a fost aproape singurul izvor de numărare. Situația Băncii la sfârșitul lunii arată o creștere a circulațiunii de bilete de 156 milioane K, așa că din o rezervă de bilete de 38 milioane K, Banca a ajuns cu 116 milioane K în dare.

Nici nu se sperează că Banca va ieși curând din dare, fiindcă cererile sunt destul de mari și acum în raport cu încassarile. Discontul particular a rămas în Viena neschimbat, $3\frac{7}{8}\%$.

INVATAȚAMÂNT.

Direcțiunea Școlii comerciale superioare gr.-or. române din Brașov.

Avis pentru anul viitor.

Anul școlar 1910/1911 se va începe la 1-a Septembrie v. 1910. Inscriserile se fac de Direcțiune în zilele de 1, 2 și 3 Septembrie v.

Pentru a se împiedeca o aglomerare prea mare de elevi în clasa I-a comercială și a se putea face o selecțiune mai bună a lor, conferința a adus următoarea hotărâre:

1. Prenotările pentru înscriere în clasa I. comercială să se facă în fiecare an prin adresă în scris până în 15 August st. v. la Direcțiune.

2. Lista celor prenotați să se pertracteze în conferința de începere a anului școlar. în care se va decide eventuala primire sau respingere.

3. Sub nici o împrejurare să nu se primească în clasa I. comercială un număr mai mare de elevi, decât cel admis de regulament, adică 40 de elevi.

4. Cei neanunțați până la termenul fixat în punctul prim, precum și cei ce nu vor prezenta la anunțare atestatele cuvenite, pot fi primiți la școală numai în cazuri de tot esecțiionale.

În clasa primă pot fi primiți numai acei elevi, cari au absolvat cu succes și pot produce atestat de trecere din clasa IV. gimnazială, reală sau civilă, dela o școală publică. La înscrierea tuturor se cere atestat școlar și atestat de botez.

Examenle supletorii și de emendare se vor ținea în 1, 2 și 3 Septembrie v. Cei ce vor întârziă atât dela acest examen, cât și dela înscriere, pot fi admiși numai dacă vor dovedi cu certificate demne de credință cauza întârzierii. Examenle de privațiști se vor ține în 4 Septembrie v. Aceștia au însă a se însinua în persoană la direcțiune cel mult până în 1-a

Septembrie v. Privațiștii au a plăti la direcțiune taxele pe un an școlar cu *94 coroane* și taxa de examen de *80 coroane*, deja la însinuare pentru examen.

Taxa de primire e *8 coroane*, didactru *60 coroane* și alte taxe *6 coroane*, și trebuiesc plătite la înscriere cel puțin jumătate, iară până în Februarie restul. Elevii, cari nu-și vor achită la timp taxele, vor fi opriți dela cercetarea cursurilor.

Elevii de confesiuni străine decât cea română greco-orientală și greco-catolică plătesc didactru dublu.

Fiecare elev e dator a plăti pe seama fondului de pensii al profesorilor încă o taxă de *10 coroane*, o taxă de *20 coroane* pentru zidirea școlii, iară pentru excursiuni școlare și alte trebuințe suma de *6 coroane*.

Fiecare elev e dator a avea la începutul anului școlar toate cărțile și recvizitele necesare *nouă și în bună stare*, deoarece legile școlare opresc traficul de cărți și recvizite și folosirea de cărți vechi și necorăspunzătoare. Cărțile vor purta viza institutului alături de numele elevului.

Chipul și uniforma proprie a școlii comerciale se recomandă a se procura deja în prima lună de școală și se impune în mod obligator tuturor elevilor din școala comercială. Forma și culoarea se pot afla dela Direcțiune. Pentru orice informațiuni mai detaliate părinții și tutorii școlarilor să se adreseze la Direcțiune.

SOCIETĂȚI COMERCIALE ȘI FINANCIARE.

„Agricola“, societate economică pe acții, și-a ținut adunarea generală ordinară în 4 l. c.

Această adunare a decurs în cea mai completă armonie, dat fiind că toate hotărârile au fost unanime.

În direcțiune s'a ales — în locul vacant — *Dr. Augustin Dragits*, medic, un sincer aderent — dela început — al acestei instituții; iar Comitetul de supraveghiere să compune astfel: *Avram P. Păcurariu*, protopresbiter, *Dr. Aurel Vlad*, avocat și proprietar, *Ioan I. Lăpădatu*, director de bancă, *Dr. Victor Bontescu*, avocat, *Constantin Dăncilă*, preot, *Eremie Muntean*, notar și *George Pop*, controlor orașenesc.

AGRICULTURĂ.

Situațiunea agricolă.

Recolta României.

După rapoartele consulatului austro-ungar din București recolta de grâu a României în anul acesta este foarte bună față cu recoltele din ultimii ani agricoli. De asemenea sunt prospecte și de o recoltă abundentă de porumb. În ce privește recolta de grâu secară, orz și ovăș precum și recolta ce se așteaptă la porumb în anul acesta în România extragem celorlalte rapoarte următoarele date:

Aproape în tot decursul acestui an agricol până acum a domnit în România un timp destul de nepriincios sămănăturilor. Ploi mari împreunate cu inundații, ghiață și furtuni neobicinuite au bătuit anul acesta aproape preste tot în țara românească, cauzând pagube însemnate. Dacă cu toate acestea rezultatele agriculturii sunt totuși neașteptat de bune, aceasta

este a se mulțămii mai ales pământului deosebit de fructifer al României. S'au semănat anul acesta în România

cu grâu . . .	2.000,000	Ha	anul trecut	1.689,044	Ha
" săcară . .	130,000	"	"	136,564	"
" orz . . .	500,000	"	"	549,186	"
" ovăs . . .	500,000	"	"	484,504	"
" porumb . .	2.200,000	"	"	2,123,473	"
" cartofii . .	34,000	"	"	29,288	"

Recolta se evaluează precum urmează:

	1910		1909	
grâu . . .	36—	mil. mm.	15·60	mil. mm.
secară . .	1·7	" "	—·78	" "
orz . . .	6·5	" "	4·50	" "
ovăs . . .	5—	" "	4·10	" "
porumb . .	42—	" "	20·50	" "

Comarate cu cantitățile, cari ar avea a se consuma în țară, se constată că România poate exporta anul acesta

grâu . . .	20—	25—	mil. mm.
secară . .	1·2	— 1·3	" "
orz . . .	4·5	— 5—	" "
ovăs . . .	3—	— 3·4	" "
porumb . .	28—	— 30—	" "

Prețuirea oficioasă a recoltei din anul acesta în România nu diferă mult de cifrele de mai sus și deci în general se poate afirma, că recolta anului acestuia este mai bună decât mijlocie. Deja s'a și început exportul de cereale și încă multe vapoare streine stau gata să fie încărcate cu bucate pentru străinătate.

CRONICA.

Rugare. Redactorul responsabil al revistei noastre absentând, cu începere dela 1 Septembrie a. c., timp mai îndelungat din Sibiu, pentru evitarea întârzierilor rugăm ca toate scrisorile și manuscrisele, anunțurile etc. destinate pentru revistă să se adreseze exclusiv: Redacțiunii „Revistei Economice“, Sibiu — Nagyszeben și nu personal redactorului nostru.

Necrolog. Au decedat: *Aron Muntean*, proprietar în Dobra, membru în direcțiunile institutelor de credit și economii „Orientul“ din Dobra și „Progresul“ din Ilia, român de inimă și unul din oamenii noștri de valoare, la 4 Septembrie n. 1910.

— *Alexandru Bozintan de Marinkasi, de Bozonta și Bozintu*, archidiacon, on., protopop și membru în direcțiune la „Nădlăcana“, în 4 Septembrie n. 1910.

Boicotarea unei bănci pentru motive naționaliste. B. H. publică într'unul din Nrii săi din urmă notița de mai jos despre o bancă care — zice-se — stă direct în serviciul panslavismului și care amenință cu cutropire unghurimea? Iată ce zice foaia aceasta: „Boicotarea Băncii „Tátra“. Am făcut cunoscută acea patriotică hotărâre a comitetului camerei advocațiale din Eperjes, în care cu considerare la vaza morală și la simțământul patriotic al camerei se declară de incompatibil postul de a reprezenta banca amintită în vre-o calitate oarecare, ca jurisconzult etc.

prin vre-unul din advocații aparținători acelei camere. Deoarece după luarea acestei hotărâri s'au aflat advocați, cari totuși au primit să fie fișcalii acestui institut de bani panslav, ba între ei chiar și unul, carele însuși a votat pentru aducerea hotărârii de mai sus, camera a pornit cercetare disciplinară contra lor.

Că ce este banca „Tátra“ și ce agitație periculoasă exercită aceasta pentru unghurime, aceasta este în general cunoscut. Banca stă în serviciul panslavismului și scopul ei principal este ca pe bani rusești și din Boemia să aducă întreg poporul slovăcesc sub puterea și influința sa. Față cu circulația extraordinară de mare a băncii, profitul ei este foarte mic așa că acționarii de abia capătă o dividendă de 3—5%. Restul câștigului se folosește pentru scopuri naționaliste, între cari mai ales creșterea de apostoli (propagatori de idei naționaliste. Red. R. E.) slovaci. Comitatul Sáros a fost cruțat până acuma de panslavism și inteligență slovacă n'a avut. De abia s'a deschis filiala din Eperjes a băncii „Tátra“ și apostolii ei au strâns din întreg comitatul copii de țărani slovaci dela 10—14 ani și i-au dus într'un institut de creștere, probabil în Boemia. Acest lucru probabil îl va repetă an de an și astfel preste 15—20 ani comitatul Sáros va fi unul dintre cele mai periculoase cuiburi ale panslavismului. Aceasta vrea s'o previe amintita hotărâre a camerei advocațiale căutând să împiedece activitatea băncii, care urește pe unghuri“.

Ce să zicem aici? După judecata lui B. H. cultivarea prin școale bune și peste tot deșteptarea poporului slovăcesc din comitatul Sáros e sfârșitul unghurimei din acel comitat, ori poate chiar din toată țara. Dacă într'adevăr li-i frică celor dela B. H. că banca „Tátra“ cu filiala ei din Eperjes va aduce un așa de grozav pericol pe capul bieților Uoghuri din comitatul Sáros prin deșteptarea poporului slovăcesc prin școale bune, fie acestea chiar și în Boemia, atunci să se mângâie poate cu zicătoarea că „De ce te temi, nu scapi!! Iar dacă prezintă acest lucru — destul de neînsemnat, dar dacă ar fi așa, foarte natural — anume în colori așa de tragice ca să alarmeze numa, — și acest lucru este mai ușor de crezut — atunci se vede, că atât cei dela B. H. cât și advocații cu pricina n'au găsit ceva mai interesant, ca să se facă de vorbă. Sau poate că căldurile acestea din urmă — deși vara a cam trecut — încă să fie ceva de vină... Mai știi?

Vânzare de bucate de sãmânță. Dela moșiile statului din Kisbér, Bábolna, Mezöhegyes și Făgăraș, precum și dela domeniul Coroanei din Gödöllő se vinde grâu de sãmânță I calitate acelor economi de pământ, cari se vor adresa cu rugări anume către direcțiunile numitelor moși. Prețurile se vor stabili după eventualele prețuri dela bursa din Budapesta plus K 2 de mm. dar minus spesele de transport. La grâu nu poate căpăta un econom decât numai 100 mm. iar la altele numai 10 mm. Cumpărătorii au să dovedească cu adevărită dela autoritățile administrative respective, că bucatele cumpărate le vor folosi numai ca sãmânță.

BIBLIOGRAFIE.

Procent, Promil, Interese și Teoria conturilor-curente, ediția a II-a de I. C. Panțu, prof. la școala sup. de com., o carte de specialitate în extensiune de I—IX+160 pagini, octav mare. *Prețul este 3 coroane. Se recomandă funcționarilor de bancă, membrilor din direcțiune, cenzorilor, profesilor și învățătorilor noștri și tuturor cari au de a face cu băncile și cu casele de păstrare. Se poate procura prin orice librărie sau direct dela librăria Ciurcu sau Mureșanu din Brașov, sau dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.*

DIN REGISTRUL FIRMEI LOR.

„*Albina*“, Sibiu, înregistrat: filiala sa din Mediaș.
„*Lumina*“, Sibiu în locul foștilor membrii în direcțiune Dr. Miron E. Cristea și Ioan Preda s'au ales Dumitru Vulcu, cassar consistorial și Dr. Nicolau Ittu medic, ambii din Sibiu.

„*Timișana*“ în Timișoara. Înregistrat: Urcarea capitalului social dela K 600,000 la K 1.200,000 împărțit în 6.000 acțiuni à K 200, și alegerea lui Ioan Pepa, ca membru în direcțiune, investit cu drept de firmare, în fine faptul că institutul „*Ciacovana*“ din Ciacova s'a contopit cu „*Timișana*“.

„*Vulturul*“, Dicioșanmărtin. Înregistrat: încetarea calității de membru în direcțiune și a dreptului de firmare al Dlor Morar Al., Gavriil Precup și Nicolae Todoran, aleși fiind în locul acestora: Iunius Brut Hodoș, Moise Birtolon și Emil Pap și investiți cu dreptul de firmare.

Firme insolvente.

Guttman Izidor, Arad.
Farkas Testvérek, Oradea-mare.
Silberstein Armin, Oradea-mare.
Gross Lajos, Timișoara.

Firme falite.

Schwarz Jenő, Cluj, anunțarea pretensiunilor până în 8 Octomvrie, lichidarea 20 Octomvrie, alegerea comitetului concursual 22 Octomvrie 1910.

Ioan Lăzăroi, Orăștie, trib. Deva, anunțarea pretensiunilor până la 15 Octomvrie, alegerea comitetului concursual 26 Octomvrie 1910.

Szállasi Alajosné sz. Hildebrandt Berta, Timișoara anunțarea pretensiunilor până în 22 Sept., lichidarea 22 Octomvrie, alegerea comitetului concursual 25 Octomvrie 1910.

Tillschneider și Szedlak, Timișoara, anunțarea pretensiunilor până la 24 Sept., lichidarea 24 Octomvrie, alegerea comitetului concursual 27 Octomvrie 1910.

Sumar.

Călătorii de studii. — Mișcarea cooperativă la România din Ungaria. — Spre monopolul petrolului. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Invățământ*: Direcțiunea Școlii comerciale superioare gr-or. române din Brașov. — *Societăți comerciale și financiare*: „*Agricola*“. — *Agricultură*: Situațiunea agricolă. — *Cronică*: Rugare, Necrolog, Boicotarea unei bănci pentru motive naționaliste, Vânzare de bucate de sămânță. — *Bibliografie*: Procent, Promil, Interese și Teoria conturilor-curente. — *Din registrul firmelor*: Firme insolvente. — Firme falite.

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 7 Septemvrie 1910.

%	V A L O R I	Viena	Bpesta
		vinde	vinde
A. Datoria de stat ungară.			
4	Renta ung. aur, scut. de dare	112 40	112 50
	" " Cor. " " "	92 25	92 50
1/2	" " " " " " " " " "	81 30	81 50
—	Impr. cu premii à 100 fl. " " "	231 —	229 —
4	" p. reg. Tisei și Seghedin, sc. de dare	162 25	161 50
3	Impr. p. regul. Porților de fier " " "	76 15	78 75
4 1/2	Oblig. de regalii croato-slavone " " "	100 25	100 50
4	" rurale ungare " " "	93 05	93 25
4	" " croato-slav. " " "	95 —	94 50
B. Datoria de stat austriacă.			
4	Renta unit. conv. în cor. Mai-Nov., sc. de dare	94 —	94 —
4	" " " " Ian.-Iulie " " "	94 —	94 —
4 2	" " " " Febr.-Aug. " " "	97 85	97 75
4 2	" " " " argint April-Oct.	97 85	97 75
4	Losuri din 1860 à fl. 500 —	173 60	175 —
4	" " 1860 à fl. 100 —	234 50	239 —
—	" " 1864 à fl. 100 —	329 75	330 —
4	Renta austr. aur., scut. de dare	116 45	116 50
4	" " Cor. " " " " " " "	94 —	94 —
3 1/2	" " de invest. " " " " " " "	83 90	— —
C. Alte datorii publice.			
4	Impr. orașului Budapesta din 1903, sc. de dare	91 70	92 —
5	" " Viena	101 75	— —
6	" bulgar p. căi ferate din 1892 à frs 125	121 25	— —
—	Imprumut Temeș-Bega din 1897	95 75	95 50
D. Scrisuri fonciare, obligaț. com., etc.			
4	Instit. de Cred. fone. austr.	95 60	— —
4	Banca austro-ungară 50 ani în florini	99 50	98 95
4	" " " " 50 ani în coroane	99 75	99 75
4 1/2	Banca comer. ung. Pesta în fl.	100 50	100 50
4	" " " " " " în cor.	93 50	93 50
4 1/2	Obl. com. „banca ung. Pesta cu 10% premie	102 60	103 75
4	" " " " repl. 60 ani	93 25	93 50
4	Scris. fone. I. Cassă de păstr. patr., Pesta	93 50	93 50
4	Obl. com. " " " " în cor.	93 —	93 25
4 —	Obl. cu premii I. Cassă de păstr. patr. à K 100	— —	109 —
4	Scris. fone. Inst. de credit fonciar ungar în cor.	93 05	94 —
4 1/2	Banca ipotecară ungară în cor.	99 75	99 75
4	" " " " " " " " " " " " " "	93 50	93 50
—	Obl. cu premii Banca ung. hip. à K 100	— —	108 —
5	„ <i>Albina</i> “, Sibiu	— —	101 —
4 1/2	" " " " " " " " " " " " " "	— —	99 —
4 1/2	Cassa de păstrare generală Sibiu,	100 —	100 —
4	" " " " Brașov	93 —	93 —
4 1/2	" " " " " " " " " " " " " "	100 —	100 —
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiu,	100 —	100 —
4	" " " " " " " " " " " " " "	93 50	93 50
E. Lozuri.			
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fone. aust. din	305 50	— —
	1880 à fl. 100		
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fone. aust. din	284 —	— —
	1889 à fl. 100		
4	Impr. cu premii Banca ung. hipot	255 75	254 —
2	" " " " sârbesc à frs 100 —	118 25	118 —
5	Los. p. regularea Dunării, din 1870 à fl. 100.	307 —	— —
—	Basilica-Budapesta à fl. 5 —	33 —	32 50
—	Inst. de credit p. com. și indust. à fl. 100 —	531 75	542 —
—	Buda, comuna à fl. 40 —	— —	— —
—	Pálffy, à fl. 40 —	259 —	280 —
—	Crucea roșie austriacă, à fl. 10 —	66 75	68 50
—	" " ungară, à fl. 5 —	42 40	41 50
—	Lozurile comunei Viena din 1874 à fl. 100 —	544 —	541 —
—	Sanatorium Regina Elisabeta K 5 —	— —	13 50
—	Lozuri „ <i>Jó sziv</i> “, à fl. 4 —	— —	20 —
F. Valute.			
—	Galbini imper. pr. bucată	11 40	11 38
—	20 franci aur	19 10	19 11
—	20 marce aur	23 53	23 52
—	Sovereigns pr bucată	24 04	— —
—	Ruble hârtie per bucată	2 55	2 55
—	100 Marce hârtie	117 63	117 65
—	100 franci hârtie	— —	95 38
—	100 lire hârtie	94 85	94 80
—	100 lei hârtie	— —	95 65

Bursa de București.

Cursul din 7 Septembrie 1910.

	vinde	Lei
Rentă amort., impr. 185 mil. din 1903, 5%		102 ¹ / ₄
" " " 274 " " 1890, 4%	"	95 ¹ / ₄
" " " 180 " " 1893, 4%	"	92—
" " " seria A. și B. din 1905, 4%	"	92 ¹ / ₂
" " " convertită din 1905, 4%	"	92 ³ / ₀
Obligațiile Credit. județian și comunal 5%	"	100.45
Serisuri fonciare rurale 5%	"	99.30
" " " 4%	"	88.30
" " " urb București 5%	"	98 ¹ / ₄
" " " " Iași 5%	"	95.60

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 7 Septembrie 1910.

	per 100 kg. vinde	
Grâu de Bănat		19.90—20.55
" " Tisa	" " " "	19.90—20.65
" " Pesta	" " " "	19.85—20.55
" " Alba-reg.	" " " "	19.80—20.45
" " Bacica,	" " " "	19.80—20.40
Secară	" " " "	14.14—14.70
Orz	" " " "	13.40—14.60
Ovės	" " " "	15.90—16.50
Porumb	" " " "	12—12.20
Rapiță.	" " " "	—
Slănină (elisă)	" " " "	140—143—
Untură de porc B.-Pesta	" " " "	170—171—

„AGRICOLA“, societate economică pe acții în Hunedoara—Vajdahunyad.

CONCURS.

La banca „Agricola“ sunt de ocupat cu 1 Octombrie n. 1910 funcțiunile de **cassar** și **contabil al doilea**.

Cei ce doresc să ocupe vre-una din aceste funcțiuni să înainteze concursul instruit cu acte în regulă subsemnatei direcțiuni, cel mult până la 20 Septembrie n. a. c.

Dela **cassar** se cere cauție ori garanție de cauție corăspunzătoare. Concurenții să arete în scris felul și mărimea cauției, ce vor să o depună.

Concurenții pentru funcțiunea de **contabil** să aibă cunoștințe de limbi și pregătire specială câștigată în vre-o școală comercială. Cei cu praxă sunt preferiți.

Cassarul primește în rate lunare salar anual de K 1200 și tantiemă statutară.

Contabilul primește în rate lunare salar anual de K 1440 și tantiemă statutară.

După serviciu de un an, în caz de conveniență vor fi definitivați cu drept de penziune.

Prezentarea în persoană înainte de alegere e bine primită.

Hunedoara, la 29 August 1910

Nr. 156 (2—2)

Direcțiunea.

„Selăgiana“, institut de credit și economii, în Jibou.

CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de **practicant**, dotat cu salar lunar de K 80 se escrie concurs.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți a-și trimite actele la adresa „Selăgiana“, institut de credit și economii Zsibó, până inclusive 24 Septembrie n. 1910.

Se cere absolvarea unei școale comerciale cu matura și cunoașterea limbei maghiare și germane.

Postul e a se ocupa cu 1 Octombrie 1910. Cei cu praxă de bancă vor fi preferiți.

Zsibó, 3 Septembrie 1910.

Nr. 158 (1—1)

Direcțiunea.

„Poporul“, inst. de cred. și econ. soc. pe acții în Lugoș.

CONCURS.

„Poporul“, institut de credit și economii, societate pe acții în Lugoș prin aceasta publică concurs pentru ocuparea:

a) unui post de **funcționar** cu salar anual începător de 1400 coroane și

b) unui post de **practicant** cu salar anual începător de 800 coroane, în rate lunare anticipative.

Absolvenți ai școalei comerciale superioare, cari au praxă de bancă și posed pe lângă limba română și limbile maghiară și germană vor fi preferiți.

Ofertele prevăzute cu atestate în original sau legalizate sunt a se adresa direcțiunii până la 20 Septembrie a. crt. iar posturile a se ocupa cu 1 Octombrie a. crt.

Lugoș, la 31 August 1910.

Nr. 157 [1—3]

Direcțiunea.

Societatea de asigurare „Dunărea“.

Fondată la 1867. ★ Fonduri de garanție K 33.928,000

Centrala în Viena: —————

◆ Agenturi generale în Sibiu și Brașov ◆
la

„Albina“ inst. de credit și de economii.

„Dunărea“ se ocupă cu:

Asigurări contra focului, a pagubelor de grindină, contra infracției (furt prin spargere), asigurări de sticle la galantare, de transport, precum și cu asigurări asupra vieții și de rente, sub cele mai culante premii și condițiuni. Asemenea se fac asigurări pentru cazuri de accidente prin societatea de asigurare pe acții „Danubius“ fondată sub egida societății „Dunărea“.